

Wydaje się, że chrześcijanin spotykający się z przedstawicielami innych religii powinien być zawsze świadomy tych podstawowych prawd, które mogą go otworzyć także na inne, które z nich wynikają, bądź łączą się z nimi.

Jeśli twierdzimy, za deklaracją *Dominus Iesus*, że Jezus Chrystus jest jedynym i powszechnym Zbawicielem i że Jego zbawienie urzeczywistnia się w Kościele, to jako wierzący chrześcijanie nie kwestionujemy tego, co jest poza Kościołem, ale pokornie wskazujemy drogę, na której to wszystko może osiągnąć oczyszczenie i pełnię znaczenia. My wszyscy byliśmy przecież kiedyś w takiej właśnie sytuacji, jak ci, którzy są jeszcze poza Kościołem. Nasze oczekiwanie zostało już wypełnione. Skłania nas to do wdzięczności Bożej Opatrzności i do powierzania Jej tych, którzy nie znają jeszcze Jedyne Zbawiciela wszystkich – Jezusa Chrystusa.

Ks. Janusz Królikowski, *Kościół i religie niechrześcijańskie* [w:] Opoka,

[dostęp 6 marca 2013], dostępny w Internecie:

http://www.opoka.org.pl/biblioteka/I/IR/dominusiesus_anno I.html

13. Współczesny Żyd w rozmowie z Jezusem

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- motywowanie do zainteresowania się innymi religiami,
- rozpoznawanie różnic i podobieństw między judaizmem a chrześcijaństwem.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

uczeń:

- po obejrzeniu zdjęcia definiuje pojęcie „Żyd”,
- definiuje pojęcie „judaizm”,
- swoimi słowami przedstawia historię judaizmu,
- wymienia święte księgi judaizmu oraz jego podstawowe pojęcia,
- uzasadnia judaistyczne korzenie chrześcijaństwa,

- po lekcji wyjaśnia zależność judaizmu i chrześcijaństwa,
- po lekcji przedstawia argumenty o słuszności więzy Kościoła katolickiego z judaizmem.

3. POJĘCIA, POSTACI

- Żyd,
- judaizm,
- Izrael,
- Jahwe,
- Szema Izrael,
- Tora,
- Miszna,
- Talmud,
- św. Edyta Stein,
- Sł. B. s. Emanuela Kalb.

4. WARTOŚCI

- kształtowanie postawy szacunku dla wyznawców innych religii.

5. SCHEMAT LEKCJI

- pojęcie „Żyd”,
- pojęcie „judaizm”,
- informacje na temat judaizmu,
- chrześcijanie i Żydzi.

6. PROPOZYCJA REALIZACJI

Wprowadzenie

Nauczyciel pokazuje zdjęcie współczesnego Żyda (może umieścić na tablicy lub wykorzystać komputer i rzutnik); zdjęcia dostępne na stronie: http://www.google.pl/search?hl=pl&site=imghp&tbn=isch&source=hp&biw=1280&bih=861&q=współczesny+Żyd&coq=współczesny+Żyd&gs_l=img.3...3089.7419.0.10650.15.11.0

Nauczyciel zadaje pytania:

- 1) kto to jest?
- 2) jaką wyznaje religię?

Podsumowanie: tematem dzisiejszej lekcji jest judaizm, religia monoteistyczna, w której tkwią korzenie chrześcijaństwa (Jezus był Żydem; Maryja praktykującą Żydówką; pierwsi chrześcijanie – Żydzi nawróceni z judaizmu).

Rozwinięcie tematu

Metoda – gazetka informacji. Nauczyciel daje każdemu uczniowi marker oraz trzy kartki A4 (mogą być w różnych kolorach); prosi, żeby na podstawie treści zawartych w podręczniku wybrali trzy kluczowe, ich zdaniem, informacje na temat judaizmu i przedstawili je na kartkach; informacje mają przyjąć formę podobną do slajdów w prezentacji multimedialnej i mają zawierać: hasło, krótkie wyjaśnienie, rysunek, ikonkę. Następnie nauczyciel łączy uczniów w grupy, które otrzymują duży arkusz papieru oraz klej lub taśmę dwustronną; na arkuszu uczniowie tworzą dużą tablicę informacyjną; przedstawiciele grup wyjaśniają to, co zostało umieszczone na tablicy informacyjnej.

Podsumowanie: nauczyciel odwołując się do tablic informacyjnych, krótko przedstawia najważniejsze informacje na temat judaizmu (biblijne źródła judaizmu, modlitwa Izraela, święte księgi, chrześcijaństwo a judaizm).

Zakończenie

Nauczyciel podkreśla to, co łączy chrześcijan z Żydami (zob. podręcznik „Zapamiętaj”).

Notatka

Hasła z tablic informacyjnych.

Korelacja z edukacją szkolną

- 1) historia – II wojna światowa; Holokaust,
- 2) geografia – państwo Izrael,
- 3) język polski – selekcja informacji.

7. INNE MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Metoda – praca z podręcznikiem. Uczniowie czytają z podręcznika tekst z działu „Poszli za Chrystusem” o św. Teresie Benedykcie od Krzyża i sporządzają krótką notatkę; po skończonej pracy wybrani uczniowie odczytują notatkę; nauczyciel krótko komentuje, nawiązując do Śl. B. s. Emanuela Kalb.

8. ALTERNATYWNE TEKSTY DO WYKORZYSTANIA NA LEKCJI

„Tradycja, tradycja nade wszystko”, tak zwykł mawiać Tewie Mleczarz z filmu *Skrzypek na dachu*. Żydzi są bardzo wierni tradycji. My natomiast mamy pamiętać, że są oni naszymi starszymi braćmi w wierze.



POEZJA

Itzik Manger - Przymierze Izaaka
 - Co widzisz moje dziecko, moja ofiara?
 - Przez niebo błękitne widzę
 tej ciężkiej godziny rozdarte skrzydła
 i krzyż z umierającym człowiekiem.
 - Dlaczego stoisz ojciec błądy i nieruchomy,
 ku ziemi wyslizguje się twój nóż?
 - Innemu jest dana twoja piękna śmierć,
 Ty weź na siebie smutek, mój synu, moje życie.
 - Twarz Jego chcę zobaczyć. Kto to jest
 ten święty, nie spotkany, osobliwy człowiek,
 który odebrał mi moją ofiarę?
 - Chodź mój przyjacielu, mrok zapada nad polem.
 Droga jest długa, namiot daleko,
 a ten szczęśliwy jeszcze nie nadszedł.

Itzik Manger, *Przymierze Izaaka*

[w:] „Noc czyta gwiazdy. Wybór poezji jidysz”, Stockholm/Stehag 1991

Przekład z jidysz na szwedzki: Salomon Schulman

Wybór i przekład z szwedzkiego na polski: Barbara Kamińska

[dostęp 9 marca 2013], dostępny w Internecie:

<http://old.fzp.net.pl/poezja8.html>



PRZECZYTAJ

Spotkanie w kościele

Po czwartej klasie szkoły powszechnej był mały egzamin do gimnazjum. Niezbyt trudny. Rano pobiegłem zobaczyć wyniki. Patrzę – Wojtyła jest na tej liście, ja też. Poszedłem więc mu powiedzieć, że obaj zdaliśmy egzamin. Nie zastałem go jednak w domu. Pan Wojtyła powiedział, że Karol służy do Mszy. Nigdy nie byłem w kościele, ale tam poszedłem. Zobaczyłem Lolka w białym stroju. Siedział cicho koło ołtarza, nie robił hałasu. Jedna ze starych kumoszek wadowickich, które tam stale bywały, podeszła do mnie i zapytała, co tutaj robię. Nic się nie odezwałem, a ona coś jeszcze pogadała i odeszła. Msza się skończyła, Karol zdjął komżę i podszedł do mnie. Chciałem mu powiedzieć o egzaminie, ale jego to wcale nie interesowało, tylko zapytał: „Co ta baba chciała od ciebie?”

Powiedziałem, a on spoważniał: „Czy ci ludzie nie wiedzą, że jesteśmy dziećmi tego samego Boga?” Miał wtedy dziesięć lat.

Muzyka w synagodze

Czy Karol Wojtyła był ze mną w synagodze? To znany moment! W Wadowicach mieszkała słynna rodzina żydowskich kantorów rytualnych – Kusewiccy. Mojsze Kusewicz był jednym z największych tenorów na świecie, porównywano go do Carusa, śpiewał w operze w Nowym Jorku. I wtedy miał pół nabożeństwa w synagodze odśpiewać. Ponieważ Lolka interesowała muzyka, to go zaprosiłem. Staliśmy w drugim rzędzie, Lolek i ja. Kusewicz śpiewał. Miał taki głos, że żyrandole na górze się trzęsły.

Mój przyjaciel papież, Karola Wojtyłę wspomina Jerzy Kluger, przyjaciel z dzieciństwa, [w:]. Głos Ojca Pio 69/3/2011), [dostępny 6 marca 2013], dostępny w Internecie: http://glosojcapiro.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=2787&Itemid=96



PRZECZYTAJ

Ściana płaczu

Świątynia była dla Żydów ostoją wolności religijnej. Tam trzy razy w roku udawali się na święta pielgrzymie.

Modlitwa pod ścianą płaczu

Tam przychodzili składać ofiary, tam uczyli się Tory i poznawali tradycję ojców Tam też błagali o przebaczenie grzechów w Dzień Pojednania, a w święto Paschy opiewali wyzwolenie z Egiptu. Śpiewając psalmy Hallelu, głosili: „W ucisku wołałem do Pana. Pan mnie wysłuchał i wyprowadził na wolność”. Gdy na terytorium kraju stacjonowały wojska rzymskie i trwały dyskusje o tym, czy płacić podatek cesarzowi, a architektura miast coraz bardziej przypominała styl rzymski, świątynia stała się miejscem doświadczania wolności politycznej. Była jednak przede wszystkim miejscem spotkania ze Świętym i w tym sensie mogła stawać się źródłem wewnętrznej wolności człowieka. Dziś pozostał z niej jedynie zachodni mur zwany Ścianą Płaczu. Spoglądając na miasto z Góry Oliwnej, zapłakany Jezus mówił: „Przyjdą na ciebie dni, gdy twoi nieprzyjaciele otoczą cię wałem, oblegną cię i ścisną zewsząd. Powalą na ziemię ciebie i twoje dzieci z tobą, i nie zostawią w tobie kamienia na kamieniu”. Ta przepowiednia ziściła się 40 lat później.

Wojska rzymskie pod wodzą Tytusa, późniejszego cesarza, obległy Jerozolimę. Po nierównej walce świątynia zaczęła płonąć. Wódz zawołał: „Godzi się, aby kaptani zginęli wraz z przybytkiem”, wydając tym samym wyrok na personel świątynny. Obrabowano skarbiec, zdarto zasłonę przybytku, a siedmioramienne świecznik wniesiono w tryumfalnym pochodzie do Rzymu. Jerozolima upadła, a Żydzi się rozpierzchli na cały świat. Dziś wracają w swe święte miejsce, by choć raz dotknąć dłońmi szorstkie powierzchni Ściany Płaczu, jedynej pamiątki po świetności dawnej świątyni.

Ks. Mariusz Rosik, *Ściana płaczu* [w:] Wiara.pl [dostęp 6 marca 2013], dostępny w Internecie: <http://religie.wiara.pl/doc/896692.Sciana-płaczu>



PRZECZYTAJ

Czego chrześcijanin może nauczyć się od pobożnych Żydów?

Religijni Żydzi przywiązują wielką wagę do rodziny jako środowiska przekazywania wiary. Zastanawiałem się, co takiego ocaliło ten naród, co pomogło mu przetrwać i zachować wiarę. Przecież po zburzeniu świątyni w Jerozolimie w roku 70 oni byli cały czas w diasporze, rozproszeni w różnych środowiskach, nie mieli swojego państwa, nie mieli jakiegś instytucji religijnej na wzór Kościoła. Ale przekazywali wiarę w rodzinie. Szabat jest przede wszystkim świętem rodzinnym. Sercem wszystkich szabatów jest Pesach. To dzięki tej obrzędowości, tak mocno związanej z rodziną, zachowali swój język, literaturę, tradycję. To jedyny naród, który nie był dotknięty analfabetyzmem, przynajmniej gdy chodzi o mężczyzn. Bo już 3,5-letni chłopak w domu, a później przy synagodze, uczył się alfabetu, żeby czytać Torę. Podczas bar micwy, czyli obrzędu odpowiadającego naszemu bierzmowaniu, trzynastolatek zostaje wprowadzony do życia w synagodze. Chłopak musi wtedy sam zaśpiewać fragment Tory. Nam, chrześcijanom, brakuje tego żywego przekazu wiary w rodzinie.

Starsi Bracia, z Ryszardem Montusiewiczem rozmawia ks. Tomasz Jaklewicz, [w:] Wiara.pl [dostęp 7 marca 2013], dostępny w Internecie: <http://religie.wiara.pl/doc/472064.Starsi-Bracia>



PRZECZYTAJ

Jak wygląda żydowski obrzęd zaślubin?

Młodzi zawierają ślub w obecności rabina. Stoją pod tzw. chupą, czyli specjalnym baldachimem. Jest on symbolem szekina, czyli obecności Boga. Nad małżonkami jest ręka Boga, który im błogosławi. Obrzędowość zaślubin nawiązuje do biblijnej Pieśni nad Pieśniami. Generalnie cała sfera cielesna, płciowość, przekazywanie życia są dla Żydów ściśle związane z ich wiarą. Przy czym pamiętajmy, że około jednej trzeciej żydowskich mieszkańców Izraela praktykuje judaizm. Część jest obojętna, a część nawet wroga wobec religii.

Starsi Bracia, z Ryszardem Montusiewiczem rozmawia ks. Tomasz

Jaklewicz, [w:] Wiara.pl

[dostęp 7 marca 2013], dostępny w Internecie:

<http://religie.wiara.pl/doc/472064.Starsi-Bracia>

14. Pielgrzymka na wschód – islam a chrześcijaństwo

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- motywowanie do zainteresowania się innymi religiami,
- rozpoznawanie różnic i podobieństw między islamem a chrześcijaństwem.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

uczeń:

- rozpoznaje tekst koraniczny,
- na podstawie wysłuchanego dialogu podaje znaczenie kluczowych określeń związanych z islamem,
- swoimi słowami wyjaśnia praktyki religijne i prawdy wiary islamu,
- po lekcji podaje podobieństwa między islamem a chrześcijaństwem,
- po zajęciach pokazuje na mapie politycznej świata państwa muzułmańskie,